

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1299/2013**z dnia 17 grudnia 2013****w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 178,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 176 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) ma na celu przyczynianie się do zmniejszenia głównych dysproporcji regionalnych w Unii. Zgodnie z tym artykułem oraz z art. 174 akapity drugi i trzeci TFUE EFRR ma przyczyniać się do zmniejszenia różnicowań w poziomach rozwoju różnych regionów oraz do zmniejszenia opóźnienia regionów najmniej uprzywilejowanych, wśród których szczególną uwagę należy poświęcić obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takim jak regiony najbardziej wysunięte na północ o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wspiarskie, transgraniczne i górskie.
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ⁽³⁾ określa przepisy wspólne dla EFRR, Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego

Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 ⁽⁴⁾ określa przepisy szczególne dotyczące typu przedsięwzięć, które mogą być wspierane przez EFRR i definiuje cele tych przedsięwzięć. Rozporządzenia te nie są w pełni dostosowane do szczególnych potrzeb celu „Europejska współpraca terytorialna”, w ramach którego współpracują co najmniej dwa państwa członkowskie lub jedno państwo członkowskie i państwo trzecie. Konieczne jest zatem ustanowienie przepisów szczegółowych dla celu „Europejska współpraca terytorialna” dotyczących zakresu, zasięgu geograficznego, środków finansowych, koncentracji tematycznej i priorytetów inwestycyjnych, programowania, monitorowania i ewaluacji, pomocy technicznej, kwalifikowalności, zarządzania, kontroli i wyznaczania, uczestnictwa państw trzecich oraz zarządzania finansowego.

- (3) W celu zwiększenia wartości dodanej unijnej polityki spójności, przepisy szczególne powinny mieć na celu osiągnięcie znacznego uproszczenia dla wszystkich zaangażowanych stron: beneficjentów, instytucji programu, instytucji w uczestniczących państwach członkowskich, działających odpowiednio na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym, i państw trzecich oraz Komisji.
- (4) W celu wspierania harmonijnego rozwoju terytorium Unii na różnych poziomach EFRR powinien wspierać współpracę transgraniczną, transnarodową i międzyregionalną w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.
- (5) Celem współpracy transgranicznej powinno być rozwiązywanie wspólnych problemów, wspólnie zidentyfikowanych w regionach przygranicznych, takich jak słaba dostępność, szczególnie w odniesieniu do technologii informacyjno -komunikacyjnych (TIK) i infrastruktury transportowej, upadający lokalny przemysł, nieodpowiednie otoczenie biznesu, brak powiązań między lokalnymi i regionalnymi szczeblami administracji, niski poziom badań i innowacji i wykorzystania TIK, zanieczyszczenie środowiska, zapobieganie ryzyku, negatywne nastawienie do obywateli państw sąsiadujących, oraz uruchomienie niewykorzystanego potencjału wzrostu w obszarze przygranicznym (rozwój transgranicznej infrastruktury badawczej, placówek innowacyjnych i klastrów, integracja transgranicznego rynku pracy, współpraca między instytucjami edukacyjnymi, w tym uczelniami, lub między placówkami ochrony zdrowia), przy jednoczesnym wzmocnieniu procesu współpracy, z myślą o ogólnym harmonijnym rozwoju Unii.

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 49.

⁽²⁾ Dz.U. C 277 z 13.9.2012, s. 96.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Zob. s. 320 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 (Zob. s. 289 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (6) Współpraca transnarodowa powinna zmierzać do wzmocnienia współpracy za pomocą przedsięwzięć sprzyjających zintegrowanemu rozwojowi terytorialnemu powiązanemu z priorytetami unijnej polityki spójności oraz powinna także obejmować morską współpracę transgraniczną nieobjętą programami współpracy transgranicznej.
- (7) Współpraca międzyregionalna powinna dążyć do wzmocnienia skuteczności polityki spójności, zachęcając do wymiany doświadczeń między regionami w zakresie celów tematycznych i rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią, w celu polepszenia wdrażania programów współpracy terytorialnej i przedsięwzięć w tej dziedzinie, a także wspierając analizę tendencji rozwojowych w obszarze spójności terytorialnej poprzez badania, gromadzenie danych i inne działania. Wymiana doświadczeń dotyczących celów tematycznych powinna doprowadzić do poprawy planowania i wdrażania głównie programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, a także, w stosownych przypadkach, programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” („programy EWT”), sprzyjając również wzajemnie korzystnej współpracy między innowacyjnymi klastrami z wysokim udziałem podmiotów prowadzących badania, jak również wymianie między badaczami i instytucjami badawczymi zarówno w rozwiniętych, jak i słabiej rozwiniętych regionach, z uwzględnieniem doświadczenia w zakresie „Regionów wiedzy” i „Potencjału badawczego w regionach objętych celem »Konwergencja« i w najbardziej oddalonych regionach” w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań.
- (8) Należy ustalić obiektywne kryteria wyznaczania kwalifikujących się regionów i obszarów. W tym celu należy oprzeć identyfikację regionów i obszarów kwalifikujących się na poziomie Unii na wspólnym systemie klasyfikacji regionów ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1059/2003 ⁽¹⁾.
- (9) Współpraca transgraniczna powinna wspierać regiony położone przy granicach lądowych lub morskich. W oparciu o doświadczenia z poprzednich okresów programowania Komisja powinna określać w prostszy sposób wykaz obszarów transgranicznych mających otrzymywać wsparcie w ramach programów współpracy transgranicznej, w podziale na programy EWT. Sporządzając ten wykaz, Komisja powinna wziąć pod uwagę dostosowania niezbędne do zapewnienia spójności, w szczególności w odniesieniu do granic lądowych i morskich, oraz ciągłości obszarów objętych programami ustanowionymi dla okresu programowania 2007-2013. Dostosowania te mogą obejmować ograniczenie lub powiększenie istniejących obszarów objętych programami lub liczby programów współpracy transgranicznej, pozwalając na możliwość ich geograficznego pokrywania się.
- (10) Komisja powinna określić obszary współpracy transnarodowej przy uwzględnieniu działań koniecznych do wspierania zintegrowanego rozwoju terytorialnego. Określając te obszary Komisja powinna uwzględnić doświadczenie zdobyte w związku z wdrażaniem poprzednich programów oraz, w stosownych przypadkach, strategię makroregionalną i strategię dotyczące basenów morskich („strategie morskie”).
- (11) W celu zapewnienia, aby wszystkie regiony Unii mogły korzystać z wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, programy współpracy międzyregionalnej powinny obejmować całą Unię.
- (12) Należy nadal wspierać, lub odpowiednio, ustanowić, transgraniczną, transnarodową i międzyregionalną współpracę z państwami trzecimi sąsiadującymi z Unią, gdyż taka współpraca jest ważnym narzędziem polityki rozwoju regionalnego i powinna zapewnić korzyści regionom państw członkowskich graniczącym z państwami trzecimi. W tym celu EFRR powinien wnieść wkład do programów transgranicznych i programów dotyczących basenów morskich ustanowionych w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS) na mocy przyszłego aktu prawnego Unii dotyczącego Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa na okres 2014-2020 („akt prawny dotyczący EIS”) oraz w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) na mocy przyszłego aktu prawnego Unii dotyczącego Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej na okres 2014-2020 („akt prawny dotyczący IPA II).
- (13) Oprócz interwencji na granicach zewnętrznych, wspieranych w ramach instrumentów polityki zewnętrznej Unii, obejmujących regiony przygraniczne wewnątrz Unii, jak i poza jej granicami, powinno być możliwe objęcie programami EWT wspieranymi przez EFRR regionów zarówno wewnątrz, jak i – w niektórych przypadkach – poza Unią, w sytuacji, w której regiony spoza terytorium Unii nie są objęte instrumentami polityki zewnętrznej, ponieważ nie są państwami zdefiniowanymi jako beneficjent albo dlatego, że nie można ustanowić takich programów współpracy zewnętrznej. Konieczne jest jednak zapewnienie, aby wsparcie z EFRR dla operacji wdrażanych na terytorium państw trzecich przynosiło korzyści przede wszystkim regionom Unii. Mając na uwadze te wymogi, w wykazach obszarów objętych programami transgranicznymi i transnarodowymi Komisja powinna ujmować także regiony państw trzecich.
- (14) Należy określić środki alokowane na poszczególne elementy celu „Europejska współpraca terytorialna”, przy jednoczesnym utrzymaniu istotnej koncentracji na współpracy transgranicznej, w tym udział każdego państwa członkowskiego w całkowitej kwocie przeznaczonej na współpracę transgraniczną i transnarodową, udostępniony państwom członkowskim margines swobody między tymi elementami, i przy zapewnieniu wystarczającego poziomu finansowania dla współpracy prowadzonej przez regiony najbardziej oddalone.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1059/2003 z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

- (15) Ze względu na korzyści dla regionów Unii należy ustanowić mechanizm pozwalający na zorganizowanie wsparcia z EFRR dla instrumentów polityki zewnętrznej, takich jak EIS i IPA II, w tym w przypadkach, w których programy współpracy zewnętrznej nie mogą być przyjęte lub muszą zostać zakończone. Celem tego mechanizmu powinno być osiągnięcie optymalnego funkcjonowania oraz możliwie jak największej koordynacji między tymi instrumentami.
- (16) Zasadnicza część środków z EFRR dla programów współpracy transgranicznej i transnarodowej powinna być przeznaczana na ograniczoną liczbę celów tematycznych w celu maksymalnego zwiększenia oddziaływania polityki spójności w całej Unii. Koncentracja na celach tematycznych w ramach programu współpracy międzyregionalnej powinna jednak być odzwierciedlona raczej w celu każdej operacji niż w postaci ograniczenia liczby celów tematycznych, tak aby jak najefektywniej wykorzystać współpracę międzyregionalną do wzmocnienia skuteczności polityki spójności, głównie w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, a w stosownych przypadkach również w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”. W przypadku innych programów współpracy międzyregionalnej koncentracja tematyczna powinna wynikać z ich szczególnego zakresu.
- (17) Aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych unijnej w strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” EFRR powinien wnieść wkład do celów tematycznych dotyczących rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, badań i innowacji, w tym poprzez wspieranie współpracy między przedsiębiorstwami, w szczególności między MŚP, a także poprzez propagowanie tworzenia systemów transgranicznej wymiany informacji w obszarze TIK; wspieranie budowy bardziej przyjaznej dla środowiska oraz efektywniej korzystającej z zasobów i konkurencyjnej gospodarki, w tym poprzez wspieranie zrównoważonej mobilności transgranicznej; sprzyjanie wysokiemu poziomowi zatrudnienia prowadzącemu do spójności społecznej i terytorialnej, w tym poprzez przedsięwzięcia wspierające zrównoważoną turystykę, kulturę i dziedzictwo naturalne, podejmowane w ramach strategii terytorialnej w celu osiągnięcia wzrostu sprzyjającego zatrudnieniu; oraz zwiększanie zdolności administracyjnych. Wykaz priorytetów inwestycyjnych w ramach różnych celów tematycznych powinien być jednak dostosowany do szczególnych potrzeb celu „Europejska współpraca terytorialna” poprzez zapewnianie dodatkowych priorytetów inwestycyjnych umożliwiających w szczególności kontynuację, w ramach współpracy transgranicznej, współpracy prawnej i administracyjnej, współpracy między obywatelami i instytucjami oraz współpracy w dziedzinie zatrudnienia, szkoleń, integracji społeczności i włączenia społecznego w perspektywie transgranicznej, i poprzez opracowanie i koordynację strategii makroregionalnych i strategii morskich w ramach współpracy transnarodowej. Ponadto dla niektórych programów współpracy międzyregionalnej należy określić szczególne lub dodatkowe priorytety inwestycyjne w celu odzwierciedlenia szczególnych przedsięwzięć podejmowanych w ich ramach.
- (18) W ramach celu tematycznego dotyczącego promowania włączenia społecznego i walki z ubóstwem oraz mając na uwadze jego praktyczne znaczenie, należy zapewnić, aby w przypadku programu transgranicznego PEACE z udziałem Irlandii Północnej i granicznych hrabstw Irlandii, ukierunkowanych na pokój i pojednanie, EFRR przyczyniał się także do wspierania stabilności społecznej i gospodarczej w tych regionach, w szczególności poprzez przedsięwzięcia na rzecz spójności między miejscowymi społecznościami. Zważywszy na specyfikę tego programu transgranicznego niektóre zasady wyboru operacji zawartych w niniejszym rozporządzeniu nie powinny mieć zastosowania do tego programu transgranicznego.
- (19) Należy dostosować wymogi dotyczące treści programów EWT do ich specyficznych potrzeb. Wymogi te powinny zatem uwzględnić również aspekty niezbędne do ich skutecznego wdrażania na terytorium uczestniczących państw członkowskich, takie jak dotyczące podmiotów odpowiedzialnych za audyt i kontrolę, procedury ustanowienia wspólnego sekretariatu, a także podziału zobowiązań w przypadku korekt finansowych. W przypadku gdy państwa członkowskie i regiony uczestniczą w strategiach makroregionalnych i w strategiach morskich, w odnośnych programach współpracy należy przedstawić potencjalny wkład we wdrażanie tych strategii. Ponadto, ze względu na horyzontalny charakter programów współpracy międzyregionalnej, należy dostosować treść takich programów EWT, w szczególności w zakresie definicji beneficjenta lub beneficjentów w ramach obecnych programów INTERACT i ESPON.
- (20) W celu usprawnienia koordynacji wsparcia z EFRR przeznaczonego na programy EWT, przyjęte na podstawie niniejszego rozporządzenia i obejmujące regiony najbardziej oddalone, z ewentualnym uzupełniającym finansowaniem z Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), EIS, IPA II oraz z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), państwa członkowskie i państwa trzecie albo kraje lub terytoria zamorskie (te ostatnie zwane dalej „terytoriami”) uczestniczące w takich programach współpracy powinny ustanowić zasady mechanizmów koordynacji określone w tych programach.
- (21) Należy zaangażować państwa trzecie lub terytoria w proces przygotowawczy programów EWT, jeżeli przyjęły one zaproszenie do udziału w tych programach. W niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić specjalne procedury służące temu zaangażowaniu. W drodze odstępstwa od standardowej procedury, w przypadku programów EWT obejmujących regiony najbardziej oddalone i państwa trzecie lub terytoria, przed przedstawieniem programów Komisji uczestniczące państwa członkowskie powinny zasięgnąć opinii właściwych państw trzecich lub terytoriów. Aby państwa trzecie lub terytoria angażowały się w programy EWT w sposób bardziej skuteczny i pragmatyczny, należy również umożliwić wyrażenie zgody na treść programów EWT i ewentualny wkład państw trzecich lub terytoriów, w formalnie zatwierdzonym protokole z posiedzeń konsultacyjnych z tymi państwami trzecimi lub terytoriami z obrad organizacji współpracy regionalnej. Biorąc

- pod uwagę zasady zarządzania dzielonego i upraszczania, procedury przyjmowania programów EWT powinny być takie, aby Komisja przyjmowała jedynie podstawowe elementy programów EWT, a pozostałe elementy były przyjmowane przez uczestniczące państwo członkowskie lub państwa członkowskie. Przez wzgląd na pewność prawa i przejrzystość należy zapewnić, aby w przypadku, gdy uczestniczące państwo członkowskie lub państwa członkowskie zmienią element programu EWTy niepodlegający przyjmowaniu przez Komisję, instytucja zarządzająca dla tego programu powiadomiła Komisję o tej decyzji zmieniającej w ciągu jednego miesiąca od daty wydania decyzji zmieniającej.
- (22) Zgodnie z unijną strategią na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającemu włączeniu społecznemu europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne powinny zapewniać bardziej zintegrowane i całościowe podejście do rozwiązywania lokalnych problemów. W celu wzmocnienia takiego podejścia należy skoordynować wsparcie z EFRR w regionach przygranicznych ze wsparciem z EFRROW i EFMR, oraz, w stosownych przypadkach, z europejskimi ugrupowaniami współpracy terytorialnej (EUWT), ustanowionymi na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1302/2013 ⁽¹⁾, dla których rozwój lokalny jest jednym z celów.
- (23) W oparciu o doświadczenia z okresu programowania 2007-2013 należy doprecyzować i zaostriżyć warunki wyboru operacji w celu zapewnienia wyboru wyłącznie rzeczywiście wspólnych operacji. Z uwagi na szczególnie kontekst i specyfikę programów EWT między regionami najbardziej oddalonymi a państwami trzecimi lub terytoriami należy ustanowić i dostosować mniej rygorystyczne warunki współpracy w zakresie wdrażania operacji w ramach tych programów. Należy zdefiniować pojęcie jedynych beneficjentów i zezwolić tym beneficjentom na samodzielne wdrażanie operacji w ramach współpracy.
- (24) Należy określić obowiązki beneficjentów wiodących, ponoszących ogólną odpowiedzialność za wdrażanie operacji.
- (25) Należy dostosować wymogi dotyczące sprawozdań z wdrażania do specyfiki współpracy oraz uwzględnić w nich cykl wdrażania programu. W interesie prawidłowego zarządzania należy umożliwić prowadzenie rocznego przeglądu w formie pisemnej.
- (26) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 instytucja zarządzająca powinna zapewnić przeprowadzanie ewaluacji programów EWT w oparciu o plan ewaluacji, w tym ewaluacji służących analizie skuteczności, efektywności i oddziaływania tych programów. Co najmniej raz podczas okresu programowania ewaluacja powinna obejmować analizę sposobu, w jaki udzielone wsparcie przyczyniło się do osiągnięcia celów danego programu. Ewaluacje te powinny obejmować informacje o wszelkich dostosowaniach proponowanych podczas danego okresu programowania.
- (27) Należy określić, w załączniku do niniejszego rozporządzenia, wspólny zestaw wskaźników produktu w celu ułatwienia dokonania ewaluacji postępów we wdrażaniu programu, dostosowanych do szczególnego charakteru programów EWT. Wskaźniki te należy uzupełnić szczegółowymi dla poszczególnych programów wskaźnikami rezultatu, a w stosownych przypadkach szczegółowymi dla poszczególnych programów wskaźnikami produktu.
- (28) Ze względu na udział więcej niż jednego państwa członkowskiego i związane z tym wyższe koszty administracyjne, w szczególności w zakresie kontroli i tłumaczeń, pułap wydatków na pomoc techniczną powinien być wyższy niż pułap wydatków w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”. W celu zrównoważenia wyższych kosztów administracyjnych należy zachęcać państwa członkowskie do zmniejszania, tam gdzie to możliwe, obciążeń administracyjnych związanych z wdrażaniem wspólnych projektów. Ponadto programy EWT z ograniczonym wsparciem EFRR powinny otrzymać pewną minimalną kwotę na pomoc techniczną, która będzie mogła przekraczać 6 %, zapewniając środki wystarczające na sfinansowanie skutecznych przedsięwzięć w ramach pomocy technicznej.
- (29) Ze względu na udział więcej niż jednego państwa członkowskiego ogólna zasada przewidziana w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013 zgodnie z którą każde państwo członkowskie ma przyjmować krajowe zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków, nie jest odpowiednia dla celu „Europejska współpraca terytorialna”. W oparciu o doświadczenia z okresu programowania 2007-2013 należy ustanowić jasną hierarchię zasad dotyczących kwalifikowalności wydatków, kładąc wyraźny nacisk na zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków ustanowione na poziomie unijnym lub dla programów EWT jako całości, w celu uniknięcia wszelkich możliwych sprzeczności lub niespójności między różnymi rozporządzeniami oraz między różnymi rozporządzeniami a przepisami krajowymi. W oparciu o doświadczenia z okresu programowania 2007-2013 Komisja powinna w szczególności przyjąć zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków dla kategorii kosztów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1302/2013 z dnia 17 grudnia 2013 zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) w celu doprecyzowania, uproszczenia i usprawnienia procesu tworzenia takich ugrupowań oraz ich funkcjonowania (Zob. s. 303 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (30) Ze względu na częste zaangażowanie we wdrażanie operacji przez personel z więcej niż jednego państwa członkowskiego, jak również biorąc pod uwagę liczbę operacji, w których koszty personelu stanowią istotny element, stawkę ryczałtową dotyczącą kosztów personelu należy stosować w oparciu o inne bezpośrednie koszty operacji w zakresie współpracy, unikając w ten sposób indywidualnego księgowania zarządzania takimi operacjami.
- (31) Należy uprościć przepisy dotyczące elastyczności w odniesieniu do lokalizacji operacji poza obszarem objętym programem. Ponadto należy wspierać i ułatwiać, w oparciu o ustalenia szczegółowe, efektywną transgraniczną, transnarodową i międzyregionalną współpracę z państwami trzecimi lub terytoriami sąsiadującymi z Unią, w przypadku gdy jest to konieczne dla zapewnienia regionom państw członkowskich skutecznej pomocy w ich rozwoju. Właściwe jest zatem zezwolenie, w drodze wyjątku i pod pewnymi warunkami, na wsparcie z EFRR dla operacji zlokalizowanych poza unijną część obszaru objętego programem oraz terytorium sąsiadujących państw trzecich, jeżeli operacje te przynoszą korzyść regionom Unii.
- (32) Należy zachęcać państwa członkowskie do powierzania EUWT funkcji instytucji zarządzającej lub do nakładania na takie ugrupowanie odpowiedzialności za zarządzanie częścią programu współpracy dotyczącą obszaru objętego danym EUWT.
- (33) Instytucja zarządzająca powinna powołać wspólny sekretariat, który zajmowałby się między innymi udzielaniem wnioskodawcom informacji na temat wsparcia, obsługą wniosków o wsparcie oraz pomaganiem beneficjentom we wdrażaniu ich operacji.
- (34) Instytucje zarządzające powinny być odpowiedzialne za wykonywanie funkcji określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013, w tym za kontrole zarządcze, tak by zapewnić jednolite standardy na całym obszarze objętym programem. Jednakże w przypadku wyznaczenia EUWT jako instytucji zarządzającej kontrole takie powinna przeprowadzać instytucja zarządzająca lub powinny ona być za nie odpowiedzialna co najmniej w przypadku tych państw członkowskich i państw trzecich lub terytoriów, z których pochodzą członkowie uczestniczący w EUWT, natomiast kontrolerzy powinni działać jedynie w pozostałych państwach członkowskich i państwach trzecich lub terytoriach. Nawet jeżeli nie wyznaczono EUWT, instytucja zarządzająca powinna być upoważniona przez uczestniczące państwa członkowskie do przeprowadzania kontroli na całym obszarze objętym programem.
- (35) Instytucje certyfikujące powinny być odpowiedzialne za wykonywanie funkcji audytowych określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczenia instytucji zarządzającej również do wykonywania funkcji instytucji certyfikującej.
- (36) Za wykonywanie funkcji audytowych powinna być odpowiedzialna jedna instytucja audytowa, jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013, aby zapewnić jednolite standardy na całym obszarze objętym programem. Jeżeli nie jest to możliwe, instytucję audytową programu powinna wspierać grupa audytorów.
- (37) W celu zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii oraz wzmocnienia skuteczności prowadzonej przez nią polityki spójności należy zezwolić państwom trzecim na udział w programach współpracy transnarodowej i międzyregionalnej w oparciu o wkład w postaci środków z IPA II lub EIS. Operacje współfinansowane w ramach tych programów powinny jednak nadal służyć osiągnięciu celów polityki spójności, nawet jeżeli są one wdrażane częściowo lub w całości poza terytorium Unii. W tym kontekście wkład w realizację celów działań zewnętrznych Unii ma charakter jedynie incydentalny, ponieważ istotę programów EWT powinny określać cele tematyczne i priorytety inwestycyjne polityki spójności. W celu zapewnienia skutecznego udziału państw trzecich w programach EWT zarządzanych zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego należy ustanowić warunki wdrażania programu w samych programach EWT oraz, w miarę potrzeby, także w porozumieniach o finansowaniu zawieranych między Komisją, rządami każdego z państw trzecich i państwem członkowskim, w którym siedzibę ma instytucja zarządzająca właściwego programu EWT. Warunki wdrażania programu powinny być zgodne z mającymi zastosowanie przepisami prawa unijnego oraz, w stosownych przypadkach, z przepisami prawa krajowego uczestniczących państw członkowskich dotyczącymi stosowania programu.
- (38) Należy ustanowić jasny łańcuch odpowiedzialności finansowej w odniesieniu do odzyskiwania środków w przypadku nieprawidłowości, od beneficjentów do Komisji, poprzez beneficjenta wiodącego i instytucję zarządzającą. Należy uregulować odpowiedzialność państw członkowskich w przypadku niemożności takiego odzyskania.
- (39) W oparciu o doświadczenia z okresu programowania 2007-2013 należy wprowadzić wyraźne odstępstwo w przypadku przeliczenia wydatków poniesionych w walucie innej niż euro, z zastosowaniem miesięcznego kursu przeliczeniowego z daty możliwie najbliższej chwili poniesienia wydatków albo w miesiącu, w którym wydatek przedłożono do weryfikacji albo w miesiącu, w którym wydatki zostały zgłoszone beneficjentowi wiodącemu. Plany finansowania, sprawozdania i rozliczenia dotyczące wspólnych operacji w ramach współpracy powinny być składane wyłącznie w euro do wspólnego sekretariatu, instytucji programu oraz komitetu monitorującego. Należy sprawdzać poprawność przeliczenia.

- (40) W celu ustalenia szczegółowych zasad dotyczących zmian wspólnych wskaźników produktu i kwalifikowalności wydatków należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do zmiany wykazu wspólnych wskaźników produktu zawartego w załączniku do niniejszego rozporządzenia oraz w odniesieniu do szczegółowych zasad kwalifikowalności wydatków w ramach programów EWT. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (41) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do wykazów obszarów transgranicznych i transnarodowych, wykazu wszystkich programów EWT oraz ogólnej kwoty wsparcia z EFRR dla każdego programu EWT, klasyfikacji kategorii interwencji oraz wzorów programów EWT i sprawozdań z wdrażania. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (42) Komisji należy powierzyć uprawnienia wykonawcze w celu przyjęcia decyzji przyjmujących niektóre elementy programów EWT i wszelkich kolejnych zmian tych elementów.
- (43) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć jednak wpływu na kontynuację ani modyfikację pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006⁽²⁾ lub wszelkich innych przepisów mających zastosowanie do tej pomocy z dniem 31 grudnia 2013 r. Rozporządzenie to lub takie inne przepisy mające zastosowanie powinny nadal mieć zastosowanie po dniu 31 grudnia 2013 r. w odniesieniu do tej pomocy lub do danych operacji aż do ich zamknięcia. Wnioski o pomoc złożone lub zatwierdzone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 zachowują zatem ważność.
- (44) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez zmniejszanie głównych dysproporcji regionalnych w Unii, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie ze

względem na znaczne zróżnicowania między poziomem rozwoju poszczególnych regionów oraz opóźnienie regionów najmniej uprzywilejowanych, a także ograniczone środki finansowe państw członkowskich i regionów, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- (45) Aby umożliwić szybkie zastosowanie przewidzianych środków określonych w niniejszym rozporządzeniu, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w dniu następującym po dniu jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. Niniejsze rozporządzenie określa zakres EFRR w odniesieniu do celu „Europejska współpraca terytorialna” oraz ustanawia przepisy szczególne dotyczące tego celu.
2. Niniejsze rozporządzenie określa, dla celu „Europejska współpraca terytorialna”, cele priorytetowe i organizację EFRR, kryteria kwalifikowalności do wsparcia z EFRR dla państw członkowskich i regionów, środki finansowe dostępne na wsparcie z EFRR oraz kryteria ich alokacji.

Określa ono również przepisy niezbędne do zapewnienia skutecznego wdrażania, skutecznego monitorowania i zarządzania finansowego oraz skutecznej kontroli programów operacyjnych w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” („programy EWT”), w tym w przypadku udziału państw trzecich w takich programach EWT.

3. Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 oraz rozdział I rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 mają zastosowanie do celu „Europejska współpraca terytorialna” i do wdrażanych w jego ramach programów EWT, z wyjątkiem przypadków wyraźnie określonych w niniejszym rozporządzeniu lub w przypadku gdy te przepisy mogą mieć zastosowanie wyłącznie do celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 1).

Artykuł 2

Elementy celu „Europejska współpraca terytorialna”

W ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” EFRR wspiera następujące elementy:

- 1) współpracę transgraniczną między przyległymi regionami w celu wspierania zintegrowanego rozwoju regionalnego między sąsiadującymi przygranicznymi regionami z co najmniej dwóch państw członkowskich, oddzielnymi granicą lądową lub morską, lub pomiędzy sąsiadującymi regionami przygranicznymi z co najmniej jednego państwa członkowskiego i jednego państwa trzeciego na granicach zewnętrznych Unii w zakresie innym niż objętym programami w ramach zewnętrznych instrumentów finansowych Unii;
- 2) współpracę transnarodową na większych terytoriach transnarodowych, obejmującą partnerów krajowych, regionalnych i lokalnych, a także morską współpracę transgraniczną w przypadkach nieobjętych współpracą transgraniczną, w celu osiągnięcia wyższego poziomu integracji terytorialnej tych terytoriów;
- 3) współpracę międzyregionalną w celu wzmocnienia skuteczności polityki spójności poprzez wspieranie:
  - a) wymiany doświadczeń skoncentrowanej na celach tematycznych z partnerami z całej Unii, w tym w odniesieniu do rozwoju regionów, o których mowa w art. 174 TFUE, w celu identyfikacji i rozpowszechniania dobrych praktyk z myślą o zastosowaniu ich szczególnie w programach operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, a w stosownych przypadkach także w programach EWT;
  - b) wymiany doświadczeń dotyczących identyfikacji, przeniesienia i rozpowszechniania dobrych praktyk w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią;
  - c) wymiany doświadczeń dotyczących identyfikacji, przeniesienia i rozpowszechniania dobrych praktyk i innowacyjnego podejścia w odniesieniu do wdrażania programów EWT i przedsięwzięć w tej dziedzinie oraz wykorzystania EUWT;
  - d) analizy tendencji rozwojowych w zakresie celów spójności terytorialnej, w tym terytorialnych aspektów spójności gospodarczej i społecznej, i harmonijnego rozwoju terytorium Unii poprzez badania, gromadzenie danych i inne działania.

Artykuł 3

Zasięg geograficzny

1. W przypadku współpracy transgranicznej wsparciem obejmowane są regiony Unii na poziomie NUTS 3 wzdłuż wszystkich wewnętrznych i zewnętrznych granic lądowych, inne niż objęte programami w ramach zewnętrznych instrumentów

finansowych Unii, i wszystkie regiony Unii na poziomie NUTS 3 położone wzdłuż granic morskich, oddalone od siebie nie więcej niż o 150 kilometrów, bez uszczerbku dla możliwych dostosowań niezbędnych do zapewnienia spójności i ciągłości obszarów objętych programami EWT ustanowionych dla okresu programowania 2007-2013.

Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, decyzję ustanawiającą wykaz obszarów transgranicznych mających otrzymać wsparcie, w podziale na programy EWT. Takie akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Wykaz ten obejmuje także regiony Unii na poziomie NUTS 3 uwzględniane w ramach alokacji EFRR na współpracę transgraniczną na wszystkich granicach wewnętrznych oraz na granicach zewnętrznych objętych zewnętrznymi instrumentami finansowymi Unii, takimi jak EIS na mocy aktu prawnego dotyczącego EIS oraz IPA II na mocy aktu prawnego dotyczącego IPA II.

Przedkładając projekty programów współpracy transgranicznej państwa członkowskie – w odpowiednio uzasadnionych przypadkach oraz w celu zapewnienia spójności w obszarach przygranicznych – mogą wystąpić o włączenie regionów na poziomie NUTS 3, innych niż wymienione w decyzji, o której mowa w akapicie drugim, do danego obszaru współpracy transgranicznej.

Na wniosek zainteresowanego państwa członkowskiego lub zainteresowanych państw członkowskich, w celu ułatwienia regionom najbardziej oddalonym współpracy transgranicznej na granicach morskich oraz przepisów akapitu pierwszego, w decyzji, o której mowa w akapicie drugim, Komisja może uwzględnić regiony na poziomie NUTS 3 w regionach najbardziej oddalonych położone wzdłuż granic morskich, oddalone od siebie o ponad 150 kilometrów jako obszary przygraniczne mogące otrzymać wsparcie z odpowiedniej alokacji dla tych państw członkowskich.

2. Bez uszczerbku dla przepisów art. 20 ust. 2 i 3, programy współpracy transgranicznej mogą obejmować regiony w Norwegii i Szwajcarii i obejmują również Liechtenstein, Andorę, Monako i San Marino oraz państwa trzecie lub terytoria sąsiadujące z najbardziej oddalonymi regionami, które odpowiadają regionom na poziomie NUTS 3.

3. W odniesieniu do współpracy transnarodowej Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, decyzję ustanawiającą wykaz obszarów transnarodowych mających otrzymać wsparcie, w podziale na programy EWT, obejmujących regiony na poziomie NUTS 2, przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości takiej współpracy na większych spójnych obszarach ustanowionych na podstawie wcześniejszych programów, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, strategii makroregionalnych i strategii morskich. Takie akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Przedkładając Komisji projekty programów współpracy transnarodowej, państwa członkowskie mogą wystąpić o włączenie do danego obszaru współpracy transnarodowej dodatkowych regionów na poziomie NUTS 2 przyległych do regionów wymienionych w decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym. Państwa członkowskie uzasadniają taki wniosek.

4. Bez uszczerbku dla przepisów art. 20 ust. 2 i 3, programy współpracy transnarodowej mogą obejmować regiony w obydwu następujących państwach trzecich lub terytoriach:

a) państw trzecich lub terytoriów, które wymienione są lub o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu;

b) Wysp Owczych i Grenlandii.

Bez uszczerbku dla art. 20 ust. 2 i 3, programy współpracy transnarodowej mogą także obejmować regiony w państwach trzecich objęte zewnętrznymi instrumentami finansowymi Unii, takimi jak EIS na mocy aktu prawnego dotyczącego EIS, w tym odpowiednie regiony Federacji Rosyjskiej oraz IPA II na mocy aktu prawnego dotyczącego IPA II. Roczne środki finansowe odpowiadające wsparciu dla tych programów z EIS i IPA II zostaną udostępnione pod warunkiem, że programy te adekwatnie odnoszą się do odpowiednich celów współpracy zewnętrznej.

Regiony te powinny być regionami odpowiadającymi poziomowi NUTS 2.

5. W przypadku współpracy międzyregionalnej wsparcie z EFRR obejmuje całe terytorium Unii.

Bez uszczerbku dla przepisów art. 20 ust. 2 i 3, programy współpracy międzyregionalnej mogą obejmować całość lub część państw trzecich lub terytoriów, o których mowa w ust. 4 akapit 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

6. Do celów informacyjnych regiony państw trzecich lub terytoriów, o których mowa w ust. 2 i 4, wymienia się w wykazach, o których mowa w ust. 1 i 3.

7. W należycie uzasadnionych przypadkach, w celu zwiększenia efektywności wdrażania programu, regiony najbardziej oddalone mogą połączyć w jednym programie EWT kwoty przydzielone z EFRR na współpracę transgraniczną i transnarodową, włącznie z dodatkową alokacją, określoną w art. 4 ust. 2, przy poszanowaniu obowiązujących przepisów dla każdej z tych alokacji.

Artykuł 4

Środki finansowe na cel „Europejska współpraca terytorialna”

1. Środki finansowe na cel „Europejska współpraca terytorialna” określa się na poziomie 2,75 % ogólnych środków dostępnych na zobowiązania budżetowe z EFRR, EFS i Funduszu Spójności na okres programowania 2014-2020, zgodnie z

art. 91 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (tj. ogółem 8 948 259 330 EUR) i przydziela się w następujący sposób:

a) 74,05 % (tj. ogółem 6 626 631 760 EUR) na współpracę transgraniczną;

b) 20,36 % (tj. ogółem 1 821 627 570 EUR) na współpracę transnarodową;

c) 5,59 % (tj. ogółem 500 000 000 EUR) na współpracę międzyregionalną.

2. Regionom najbardziej oddalonym przydziela się środki na programy w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” stanowiące co najmniej 150 % wsparcia EFRR otrzymanego w okresie programowania 2007-2013 na programy EWT. Ponadto z alokacji na współpracę międzyregionalną przeznaczają się kwotę 50 000 000 EUR na współpracę w regionach najbardziej oddalonych. Jeśli chodzi o koncentrację tematyczną, do tej dodatkowej alokacji ma zastosowanie art. 6 ust. 1.

3. Komisja podaje do wiadomości każdego państwa członkowskiego jego udział w całkowitej kwocie alokowanej na współpracę transgraniczną i transnarodową, jak określono w ust. 1 lit. a) i b), w podziale na poszczególne lata. Podział środków między państwa członkowskie opiera się na kryterium liczby ludności na obszarach, o których mowa w art. 3 ust. 1 akapit drugi i w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy.

W oparciu o kwoty podane do wiadomości zgodnie z akapitem pierwszym każde państwo członkowskie informuje Komisję, czy i jak wykorzystano możliwość przesunięcia środków przewidzianą w art. 5, oraz o wynikającym z tego podziale środków między programy transgraniczne i transnarodowe, w których uczestniczy to państwo członkowskie. Na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, decyzję ustanawiającą wykaz wszystkich programów EWT i wskazującą całkowitą kwotę wsparcia z EFRR dla każdego z programów. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013

4. Komisja i państwa członkowskie, których to dotyczy, określają wkład z EFRR dla programów transgranicznych i programów dotyczących basenów morskich w ramach EIS oraz dla programów transgranicznych w ramach IPA II. Wkład z EFRR określony dla poszczególnych państw członkowskich nie podlega późniejszej realokacji między państwa członkowskie, których to dotyczy.

5. Wsparcie z EFRR dla poszczególnych programów transgranicznych i programów dotyczących basenów morskich w ramach EIS i dla programów transgranicznych w ramach IPA II jest udzielane pod warunkiem przyznania co najmniej równoważnych kwot z EIS i IPA II. Równoważność ta ma zastosowanie do maksymalnej kwoty określonej w akcie prawnym dotyczącym EIS oraz w akcie prawnym dotyczącym IPA II.

6. Roczne środki odpowiadające wsparciu z EFRR dla programów transgranicznych i programów dotyczących basenów morskich w ramach EIS i dla programów transgranicznych w ramach IPA II zapisywane są we właściwych pozycjach budżetowych tych instrumentów na rok budżetowy 2014.

7. W 2015 i 2016 r. roczny wkład z EFRR na programy w ramach EIS oraz IPA II, w odniesieniu do którego do dnia 30 czerwca nie został przedłożony Komisji żaden program transgraniczny ani program dotyczący basenów morskich w ramach EIS, ani program transgraniczny w ramach IPA II, i który nie został realokowany na inny program przedłożony w ramach tej samej kategorii programów współpracy zewnętrznej, alokuje się na wewnętrzne programy współpracy transgranicznej zgodnie z ust. 1 lit. a), w których uczestniczy dane państwo członkowskie lub w których uczestniczą dane państwa członkowskie.

Jeżeli do dnia 30 czerwca 2017 r. nadal działają programy transgraniczne i programy dotyczące basenów morskich w ramach EIS i programy transgraniczne w ramach IPA II, które nie zostały przedłożone Komisji, cały określony w ust. 4 wkład z EFRR dla tych programów na pozostałe lata do 2020 r., który nie został realokowany na inny program przedłożony w ramach tej samej kategorii programów współpracy zewnętrznej, zostaje alokowany na wewnętrzne programy współpracy transgranicznej na mocy ust. 1 lit. a), w których uczestniczy dane państwo członkowskie lub w których uczestniczą dane państwa członkowskie.

8. Programy transgraniczne i programy dotyczące basenów morskich, o których mowa w ust. 4, które zostały przyjęte przez Komisję, zostają zakończone lub alokacja dla danych programów zostaje zmniejszona zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i procedurami, w szczególności jeżeli:

- a) żadne z państw partnerskich objętych programem nie podpisało odpowiedniego porozumienia w sprawie finansowania w terminie określonym zgodnie z aktem prawnym dotyczącym ESI lub w akcie prawnym dotyczącym IPA II, lub
- b) program nie może zostać zrealizowany zgodnie z planem z uwagi na problemy w stosunkach między uczestniczącymi państwami.

W takich przypadkach wsparcie z EFRR, o którym mowa w ust. 4, odpowiadające jeszcze niewykorzystanym transzom rocznym lub transzom rocznym przydzielonym i anulowanym w całości lub częściowo w tym samym roku budżetowym, które nie zostały realokowane na inny program w ramach tej samej kategorii programów współpracy zewnętrznej, alokuje się na wewnętrzne programy współpracy transgranicznej na mocy ust. 1 lit. a), w których uczestniczy dane państwo członkowskie lub uczestniczą państwa członkowskie, na jego lub ich wnioski.

9. Komisja przedstawia komitetowi utworzonemu na mocy art. 150 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 roczne podsumowanie finansowego z wdrażania programów transgranicznych i programów dotyczących basenów morskich w ramach ESI oraz programów transgranicznych w ramach IPA II, które otrzymują wsparcie z EFRR zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 5

Możliwość przesunięcia środków

Każde państwo członkowskie może przesunąć do 15 % środków swojej alokacji finansowej z elementów, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. a) i b), z jednego z tych elementów na inny.

ROZDZIAŁ II

Koncentracja tematyczna i priorytety inwestycyjne

Artykuł 6

Koncentracja tematyczna

1. Co najmniej 80 % alokacji z EFRR na poszczególne programy dotyczące współpracy transgranicznej i programy transnarodowe jest skoncentrowane na maksymalnie czterech celach tematycznych określonych w art. 9 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

2. Dla programów współpracy międzyregionalnej, o której mowa w art. 2 pkt 3 lit. a) akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia, można wybierać wszystkie cele tematyczne określone w art. 9 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Artykuł 7

Priorytety inwestycyjne

1. Zgodnie z zakresem EFRR określonym w art. 3 rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, EFRR przyczynia się do realizacji celów tematycznych określonych w art. 9 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 poprzez wspólne przedsięwzięcia w ramach programów współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej. Oprócz priorytetów inwestycyjnych określonych w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, ze środków EFRR można również wspierać następujące priorytety inwestycyjne odnoszące się do następujących elementów Europejskiej współpracy terytorialnej:

- a) w ramach współpracy transgranicznej:
  - (i) promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników poprzez integrację transgranicznych rynków pracy, w tym transgraniczną mobilność, wspólne lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia, usługi informacyjne i doradztwo oraz wspólne szkolenia;
  - (ii) promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją poprzez promowanie równości płci, równych szans oraz integrację społeczności ponad granicami;
  - (iii) inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia;

- (iv) wzmocnienie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej poprzez wspieranie współpracy prawnej i administracyjnej i współpracy między obywatelami i instytucjami;
- b) w ramach współpracy transnarodowej: wzmocnienie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej poprzez opracowanie i koordynację strategii makroregionalnych i morskich;
- c) w ramach współpracy międzyregionalnej: wzmocnienie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej poprzez:
  - (i) rozpowszechnianie dobrych praktyk i wiedzy eksperckiej oraz wykorzystanie wyników wymiany doświadczeń w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w tym powiązań między miastem i wsią zgodnie z art. 2 pkt 3 lit. b).
  - (ii) wspieranie wymiany doświadczeń w celu zwiększenia skuteczności programów EWT i przedsięwzięć w tej dziedzinie oraz wykorzystania EUWT zgodnie z art. 2 ust. 3 lit. c);
  - (iii) poszerzanie bazy dowodowej w celu zwiększenia skuteczności polityki spójności oraz osiąganie celów tematycznych w drodze analizy tendencji rozwojowych zgodnie z art. 2 ust. 3 lit. d);

2. W odniesieniu do programu transgranicznego PEACE i w ramach celu tematycznego dotyczącego promowania włączenia społecznego, walki z ubóstwem i dyskryminacją EFRR przyczynia się także do propagowania stabilności społecznej i gospodarczej w regionach objętych programem, w szczególności poprzez przedsięwzięcia na rzecz spójności pomiędzy miejscowymi społecznościami.

ROZDZIAŁ III

Programowanie

Artykuł 8

Treść, przyjmowanie i zmiana programów EWT

1. Program EWT składa się z osi priorytetowych. Bez uszczerbku dla art. 59 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oś priorytetowa odpowiada celowi tematycznemu i obejmuje co najmniej jeden priorytet inwestycyjny tego celu tematycznego zgodnie z art. 6 i 7 niniejszego rozporządzenia. W stosownych przypadkach oraz w celu zwiększenia wpływu i skuteczności poprzez tematycznie spójne zintegrowane podejście służącego realizacji celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, oś priorytetowa może, w należycie uzasadnionych przypadkach, łączyć jeden lub więcej komplementarnych priorytetów inwestycyjnych z różnymi celami tematycznymi, celem osiągnięcia maksymalnego wkładu tej osi priorytetowej.

2. Program EWT przyczynia się do realizacji strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu i do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz zawiera:

- a) uzasadnienie wyboru celów tematycznych i odpowiadających im priorytetów inwestycyjnych oraz alokacji finansowych, z uwzględnieniem wspólnych ram strategicznych określonych w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i w oparciu o analizę potrzeb na całym obszarze objętym programem i strategii wybranej w odpowiedzi na te potrzeby, z uwzględnieniem w stosownych przypadkach problemu brakujących połączeń w infrastrukturze transgranicznej, a także rezultatów ewaluacji ex ante zgodnie z art. 55 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- b) dla każdej osi priorytetowej innej niż pomoc techniczna:
  - (i) priorytety inwestycyjne i odpowiadające im cele szczegółowe;
  - (ii) by wzmocnić ukierunkowanie programowania na osiągnięcie rezultatów, oczekiwane rezultaty dla celów szczegółowych oraz odpowiadające im wskaźniki rezultatu wraz z wartością bazową i wartością docelową, w stosownych przypadkach ujętą ilościowo, zgodnie z art. 16;
  - (iii) opis typów i przykładów przedsięwzięć, które będą finansowane w ramach każdego priorytetu inwestycyjnego, i ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych, o których mowa w ppkt (i), w tym kierunkowe zasady wyboru operacji i, w stosownych przypadkach, określenie głównych grup docelowych, szczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów, a także planowanego wykorzystania instrumentów finansowych i dużych projektów;
  - (iv) wspólne i specyficzne wskaźniki produktu, w tym wartość docelową ujętą ilościowo, które przyczynią się do osiągnięcia rezultatów, zgodnie z art. 16, dla każdego priorytetu inwestycyjnego;
  - (v) identyfikację etapów wdrażania oraz wskaźników finansowych i wskaźników produktu, oraz w stosownych przypadkach wskaźników rezultatu, które mają być wykorzystane jako cele pośrednie i cele końcowe na potrzeby ram wykonania, zgodnie z art. 21 ust. 1 do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i załącznikiem II do tego rozporządzenia;
  - (vi) w stosownych przypadkach, krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, gdy jest to konieczne, przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów, a także beneficjentów, jak również w stosownych przypadkach przedsięwzięcia mające na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych odpowiednich partnerów, potrzebnych do udziału we wdrażaniu programów;

- (vii) odpowiednie kategorie interwencji oparte na klasyfikacji przyjętej przez Komisję i szacunkowy podział zaprogramowanych środków;
- c) dla każdej osi priorytetowej dotyczącej pomocy technicznej:
- (i) cele szczegółowe;
  - (ii) oczekiwane rezultaty w przypadku każdego celu szczegółowego i – gdy obiektywnie uzasadnione z uwagi na zakres przedsięwzięć – odpowiadające im wskaźniki rezultatu, z wartością bazową i wartością docelową, zgodnie z art. 16;
  - (iii) opis przedsięwzięć, które mają być wspierane, oraz ich oczekiwany wkład w osiągnięcie celów szczegółowych, o których mowa w ppkt (i);
  - (iv) wskaźniki produktu, które mają przyczynić się do osiągnięcia rezultatów;
  - (v) odpowiednie kategorie interwencji oparte na klasyfikacji przyjętej przez Komisję, i szacunkowy podział zaprogramowanych środków;
- Podpunkt (ii) nie ma zastosowania, gdy wkład Unii w przypadku osi priorytetowej lub osi priorytetowych dotyczących pomocy technicznej w programie EWT nie przekracza 15 000 000 EUR;
- d) plan finansowy zawierający następujące tabele (bez podziału na uczestniczące państwa członkowskie):
- (i) tabelę określającą na każdy rok, zgodnie z przepisami dotyczącymi stóp dofinansowania określonymi w art. 60, 120 i 121 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, kwotę całkowitych środków finansowych przewidzianych w ramach wsparcia z EFRR;
  - (ii) tabelę określającą, dla całego okresu programowania, dla programu EWT i dla każdej osi priorytetowej, kwotę całkowitych środków finansowych stanowiących wsparcie z EFRR i współfinansowania krajowego. Dla osi priorytetowych łączących priorytety inwestycyjne z różnych celów tematycznych w tabeli podaje się kwotę całkowitych środków finansowych oraz krajowe współfinansowanie w rozbiciu na odpowiednie cele tematyczne. Jeśli na współfinansowanie krajowe składają się środki publiczne i prywatne, tabela przedstawia szacunkowy podział w rozbiciu na część publiczną i prywatną. Do celów informacyjnych w tabeli podaje się ewentualny wkład państw trzecich uczestniczących w programie oraz przewidywany udział EBI;
- e) wykaz dużych projektów, których wdrażanie jest planowane podczas okresu programowania.
- Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące klasyfikacji, o której mowa w lit. b) ppkt (vii) i lit. c) ppkt (v) akapit pierwszy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 150 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013
3. Program EWT opisuje, z uwzględnieniem jego treści i celów, zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego, w tym w odniesieniu do regionów i obszarów, o których mowa w art. 174 ust. 3 TFUE, mając na uwadze umowy partnerstwa uczestniczących państw członkowskich i wskazując sposób osiągnięcia przez program jego celów i oczekiwanych rezultatów, w stosownych przypadkach określając, co następuje:
- a) podejście do stosowania instrumentów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz zasad identyfikacji obszarów, na których będą wdrażane;
  - b) zasady identyfikacji obszarów miejskich, w których mają być realizowane zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz szacunkową alokację wsparcia z EFRR na te działania;
  - c) podejście do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych, o którym mowa w art. 11, w przypadkach innych niż objętych lit. b), oraz szacunkową alokację finansową w ramach każdej osi priorytetowej;
  - d) w przypadku gdy państwa członkowskie i regiony uczestniczą w realizacji strategii makroregionalnych i strategii morskich, zgodnie z potrzebami obszaru objętego programem określonymi przez właściwe państwa członkowskie - wkład planowanych w ramach programu EWT interwencji na rzecz tych strategii, w tym ważnych projektów strategicznych zidentyfikowanych w tych strategiach.
4. W programie współpracy określa się:
- a) przepisy wykonawcze, które:
    - (i) określają instytucję zarządzającą, w stosownych przypadkach instytucję certyfikującą oraz instytucję audytową;
    - (ii) określają podmiot lub podmioty wyznaczone do wykonywania zadań w zakresie kontroli;
    - (iii) określają podmiot lub podmioty wyznaczone do wykonywania zadań w zakresie audytu;
    - (iv) ustanawiają procedurę utworzenia wspólnego sekretariatu;
    - (v) przedstawiają krótki opis rozwiązań w zakresie zarządzania i kontroli;

- (vi) ustalają podział odpowiedzialności pomiędzy uczestniczącymi państwami członkowskimi w przypadku korekt finansowych dokonywanych przez instytucję zarządzającą lub Komisję.
- b) podmiot, któremu Komisja będzie przekazywać płatności;
- c) przedsięwzięcia podejmowane w celu zaangażowania właściwych partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, w przygotowanie programu EWT i rolę partnerów we przygotowaniu i wdrażaniu programu EWT, w tym ich zaangażowanie w prace komitetu monitorującego.
5. Z uwzględnieniem treści umów partnerstwa i ram instytucjonalnych i prawnych państw członkowskich w programie EWT określa się również, co następuje:
- a) mechanizmy zapewniające skuteczną koordynację między EFRR, EFS i Funduszem Spójności, EFRROW, EFMR i innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania, w tym koordynację i ewentualne połączenie z instrumentem „Łącząc Europę” zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013⁽¹⁾, EIS, EFR i IPA II, oraz z EBI, z uwzględnieniem przepisów załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w przypadku gdy państwa członkowskie i państwa trzecie lub terytoria uczestniczą w programach EWT, które wykorzystują także środki EFRR dla regionów najbardziej oddalonych oraz środki finansowe z EFR, a także mechanizmy koordynacji na właściwym szczeblu w celu ułatwienia skutecznej koordynacji wykorzystania tych środków;
- b) podsumowanie oceny obciążeń administracyjnych beneficjentów i w stosownych przypadkach, przedsięwzięcia planowane w celu zmniejszenia tych obciążeń, wraz z orientacyjnym harmonogramem.
6. Informacje wymagane zgodnie z ust. 2 lit. a), ust. 2 lit. b) ppkt (i)-(vii), ust. 3 i ust. 5 lit. a) muszą być dostosowane do specyficznego charakteru programów EWT określonych w art. 2 pkt 3 lit. b), c) i d).
- Informacji wymaganych zgodnie z ust. 2 akapit pierwszy lit. e) i ust. 5 lit. b) nie podaje się w programach EWT określonych w art. 2 pkt 3 lit. c) i d).
7. Każdy program EWT, w stosownych przypadkach i z zastrzeżeniem odpowiedniej i należytej uzasadnionej oceny przez państwa członkowskie znaczenia danych elementów dla treści i celów programu, zawiera opis:
- a) konkretnych przedsięwzięć mających na celu uwzględnienie przy wyborze operacji wymogów ochrony środowiska, efektywnego wykorzystania zasobów, łagodzenia skutków i dostosowania do zmian klimatu, odporności na klęski i katastrofy, zapobiegania i zarządzania ryzykiem;
- b) konkretnych przedsięwzięć mających na celu promowanie równości szans i zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania, opracowywania i wdrażania programu EWT, w szczególności w kontekście dostępu do finansowania, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup docelowych zagrożonych taką dyskryminacją, w szczególności wymogów dotyczących zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- c) wkładu programu EWT w promowanie równouprawnienia płci oraz, w stosownych przypadkach, rozwiązań zapewniających uwzględnianie punktu widzenia płci na poziomie programu i na poziomie operacyjnym.
8. W programach EWT określonych w art. 2 pkt 3 lit. c) i d) definiuje się beneficjenta lub beneficjentów takiego programu EWT; można także określić procedurę przyznawania środków.
9. Uczestniczące państwa członkowskie i państwa trzecie lub terytoria, jeżeli przyjęły zaproszenie do udziału w programie EWT, w stosownych przypadkach, potwierdzają na piśmie swoją zgodę na treść programu EWT przed jego przedłożeniem Komisji. Zgoda ta obejmuje również zobowiązanie wszystkich uczestniczących państw członkowskich i, w stosownych przypadkach, państw trzecich lub terytoriów, do zapewnienia współfinansowania niezbędnego do wdrażania programu EWT oraz, w stosownych przypadkach, zobowiązanie państw trzecich lub terytoriów do wniesienia wkładu finansowego.
- W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego, w przypadku programów EWT obejmujących regiony najbardziej oddalone i państwa trzecie lub terytoria, przed przedstawieniem programów EWT Komisji dane państwa członkowskie zasięgają opinii właściwych państw trzecich lub terytoriów. W takim przypadku zgoda na treść programów EWT i ewentualny wkład państw trzecich lub terytoriów może również być wyrażona w formalnie zatwierdzonym protokole z posiedzeń konsultacyjnych z państwami trzecimi lub terytoriami lub obrad organizacji współpracy regionalnej.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 i uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129).

10. Uczestniczące państwa członkowskie i, w przypadku gdy przyjęły zaproszenie do udziału w programie EWT, państwa trzecie lub terytoria, sporządzają programy EWT według wzoru przyjętego przez Komisję.

11. Komisja przyjmuje wzór, o którym mowa w ust. 10, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

12. Komisja przyjmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, przyjmując wszystkie elementy (w tym przyszłe zmiany) objęte niniejszym artykułem, z wyjątkiem objętych ust. 2 lit. b) ppkt (vii), ust. 2 lit. c) ppkt (v), ust. 2 lit. e), ust. 4 lit. a) ppkt (i), ust. 4 lit. c) oraz ust. 5 i 7 niniejszego artykułu, które pozostają w gestii uczestniczących państw członkowskich.

13. Instytucja zarządzająca zgłasza Komisji wszelkie decyzje zmieniające elementy programu EWT nieobjęte decyzją Komisji, o której mowa w art. 12 w ciągu jednego miesiąca od daty decyzji zmieniającej. W decyzji zmieniającej określa się datę jej wejścia w życie, która nie może być wcześniejsza niż data przyjęcia.

Artykuł 9

Wspólny plan działania

W przypadku gdy wspólny plan działania, o którym mowa w art. 104 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, jest realizowany pod nadzorem EUWT jako beneficjenta, pracownicy wspólnego sekretariatu programu EWT oraz członkowie zgromadzenia EUWT mogą zostać członkami komitetu sterującego, o którym mowa w art. 108 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. Członkowie zgromadzenia EUWT nie stanowią większości w ramach tego komitetu sterującego.

Artykuł 10

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność na mocy art. 32 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 może być realizowany w ramach programów współpracy transgranicznej, pod warunkiem że w skład grupy rozwoju lokalnego wchodzi przedstawiciele przynajmniej dwóch państw, z których jedno jest państwem członkowskim.

Artykuł 11

Zintegrowana inwestycja terytorialna

W przypadku programów EWT instytucją pośredniczącą, mającą zarządzać zintegrowaną inwestycją terytorialną, o której mowa w art. 36 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, oraz ją wdrażać, jest podmiot prawa ustanowiony na podstawie prawa jednego z państw uczestniczących, o ile został utworzony przez instytucje lub podmioty publiczne z co najmniej dwóch państw uczestniczących, albo EUWT.

Artykuł 12

Wybór operacji

1. Wyboru operacji w ramach programów EWT dokonuje komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. Ten komitet monitorujący może ustanowić komitet sterujący, który działa na jego odpowiedzialność w zakresie wyboru operacji.

2. Operacje wybrane w ramach współpracy transgranicznej i transnarodowej obejmują beneficjentów z co najmniej dwóch państw uczestniczących, z których co najmniej jeden jest z państwa członkowskiego. Operacja może być wdrażana w jednym państwie, pod warunkiem że określi się jej transgraniczny i transnarodowy wpływ oraz płynące z niej korzyści.

Operacje współpracy międzyregionalnej, o której mowa w art. 2 pkt 3 lit a) i b), obejmują beneficjentów z co najmniej trzech państw, z których co najmniej dwa są państwami członkowskimi.

Warunki określone w akapicie pierwszym nie mają zastosowania do operacji w ramach transgranicznego programu PEACE obejmujących Irlandię Północną i graniczne hrabstwa Irlandii i wspierającego pokój i pojednanie, o którym mowa w art. 7 ust. 2.

3. Bez uszczerbku dla ust. 2, EUWT lub inny podmiot prawa ustanowiony na podstawie prawa jednego z państw uczestniczących może być jedynym beneficjentem operacji, pod warunkiem że został utworzony przez instytucje lub podmioty publiczne z co najmniej dwóch państw uczestniczących, w przypadku współpracy transgranicznej i transnarodowej, i z co najmniej trzech państw uczestniczących, w przypadku współpracy międzyregionalnej.

Podmiot będący osobą prawną, wdrażający instrument finansowy lub fundusz funduszy może być w stosowanym przypadku jedynym beneficjentem operacji, przy czym nie stosuje się wymogów dotyczących jego składu, określonych w akapicie pierwszym.

4. Beneficjenci współpracują w zakresie opracowania i wdrażania operacji. Ponadto współpracują oni w zakresie zapewnienia personelu lub finansowania operacji, lub w obu tych obszarach.

W przypadku operacji w ramach programów prowadzonych z udziałem regionów najbardziej oddalonych i państw trzecich lub terytoriów na beneficjentach spoczywa wymóg współpracy wyłącznie w dwóch spośród obszarów, o których mowa w akapicie pierwszym.

5. W odniesieniu do każdej operacji instytucja zarządzająca przekazuje wiodącemu lub jednemu beneficjentowi dokument określający warunki wsparcia operacji, w tym konkretne wymagania dotyczące produktów lub usług, które mają być dostarczone w ramach operacji, plan finansowy operacji oraz termin realizacji.

Artykuł 13

Beneficjenci

1. W przypadku gdy operacja w ramach programu EWT ma dwóch lub więcej beneficjentów, wszyscy beneficjenci wyznaczają jednego spośród nich jako beneficjenta wiodącego.

2. Beneficjent wiodący:

- a) zawiera z innymi beneficjentami porozumienie obejmujące postanowienia, które zapewniają, między innymi, należyte zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na operację, w tym warunki odzyskania nienależnie wypłaconych kwot;
- b) przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zapewnienie wdrożenia całej operacji;
- c) zapewnia, by wydatki przedstawione przez wszystkich beneficjentów zostały poniesione na wdrażanie operacji i odpowiadały przedsięwzięciom uzgodnionym między wszystkimi beneficjentami oraz by były zgodne z dokumentem przedstawionym przez instytucję zarządzającą zgodnie z art. 12 ust. 5;
- d) zapewnia, by wydatki przedstawione przez innych beneficjentów zostały sprawdzone przez kontrolera lub kontrolerów, jeżeli weryfikacja ta nie jest prowadzona przez instytucję zarządzającą, zgodnie z art. 23 ust. 3.

3. Jeżeli nie przewidziano inaczej w porozumieniach zawartych zgodnie z ust. 2 lit. a), beneficjent wiodący zapewnia, by pozostali beneficjenci otrzymali całkowitą kwotę wkładu z funduszy możliwie najszybciej i w całości. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada się żadnych opłat szczególnych ani innych opłat o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie tej kwoty dla innych beneficjentów.

4. Beneficjenci wiodący mają siedzibę w państwie członkowskim uczestniczącym w programie EWT. Państwa członkowskie i państwa trzecie lub terytoria uczestniczące w programie EWT mogą jednak uzgodnić, że beneficjent wiodący będzie miał siedzibę w państwie trzecim lub terytorium uczestniczącym w tym programie EWT, pod warunkiem że instytucji zarządzającej wystarcza to, że beneficjent wiodący może wykonywać zadania określone w ust. 2 i 3 i że spełnione zostaną wymagania dotyczące zarządzania, weryfikacji i audytu.

5. Jedyni beneficjenci są zarejestrowani w państwie członkowskim uczestniczącym w programie EWT. Mogą oni jednak być zarejestrowani w państwie członkowskim, które nie uczestniczy w programie, pod warunkiem że spełnione zostaną warunki określone w art. 12 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

Monitorowanie i ewaluacja

Artykuł 14

Sprawozdania z wdrażania

1. Do dnia 31 maja 2016 r. i do tego samego dnia każdego kolejnego roku do 2023 r. włącznie instytucja zarządzająca przedkłada Komisji roczne sprawozdanie z wdrażania zgodnie z art. 50 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. Sprawozdanie z wdrażania przedłożone w 2016 r. obejmuje lata budżetowe 2014 i 2015, a także okres od daty początkowej kwalifikowalności wydatków do dnia 31 grudnia 2013 r.

2. Terminami przedłożenia Komisji rocznych sprawozdań z wdrażania za lata 2017 i 2019 jest dzień 30 czerwca.

3. Roczne sprawozdania z wdrażania zawierają informacje dotyczące:

a) wdrażania programu EWT zgodnie z art. 50 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;

b) w stosownych przypadkach, postępów w przygotowaniu i wdrażania dużych projektów i wspólnych planów działania.

4. W rocznych sprawozdaniach z wdrażania przedłożonych w 2017 r. i 2019 r. zawarte są informacje wymagane w art. 50 ust. 4 i 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz ich ocena, jak również informacje, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, wraz z następującymi informacjami:

a) postępy we wdrażaniu planu ewaluacji oraz działań następczych podjętych w związku z ustaleniami dokonanymi w ramach ewaluacji;

b) rezultaty działań informacyjnych i promocyjnych przeprowadzonych w ramach strategii komunikacji;

c) zaangażowanie partnerów we wdrażanie, monitorowanie i ewaluację programu EWT.

W rocznych sprawozdaniach z wdrażania przedłożonych w 2017 r. i 2019 r. mogą, z zastrzeżeniem treści i celów każdego programu EWT, być zawarte i poddane ocenie następujące informacje:

a) postępy we wdrażaniu zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, w tym zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich i rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach programu EWT;

- b) postępy we wdrażaniu przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności instytucji i beneficjentów w zakresie administrowania EFRR i jego wykorzystania;
- c) w stosownych przypadkach – wkład w strategię makroregionalną i strategię morskie;
- d) szczególne przedsięwzięcia podjęte w celu promowania równości s kobiet i mężczyzn oraz promowania niedyskryminacji, a w szczególności wspierania dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, oraz rozwiązania przyjęte, aby zapewnić uwzględnienie problematyki równości płci na poziomie programu EWT i jego operacji;
- e) przedsięwzięcia podjęte w celu wspierania zrównoważonego rozwoju;
- f) postępy we wdrażaniu przedsięwzięć w dziedzinie innowacji społecznych;

5. Roczne i końcowe sprawozdania z wdrażania sporządza się według wzorów przyjętych przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 150 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Artykuł 15

Roczny przegląd

Roczne spotkanie w sprawie przeglądu organizuje się zgodnie z art. 51 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

W przypadku gdy nie jest organizowane roczne spotkanie w sprawie przeglądu zgodnie z art. 51 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, roczny przegląd może zostać przeprowadzony w formie pisemnej.

Artykuł 16

Wskaźniki dla celu „Europejska Współpraca Terytorialna”

1. Wspólnych wskaźników produktu określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia, wskaźników rezultatu specyficznych dla programu oraz, w stosownych przypadkach, wskaźników produktu specyficznych dla programu używa się zgodnie z art. 27 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i z art. 8 ust. 2 akapit pierwszy lit. b) ppkt (ii) i (iv) oraz art. 8 ust. 2 lit. c) ppkt (ii) i (iv) niniejszego rozporządzenia.

2. W przypadku wspólnych wskaźników produktu i wskaźników produktu specyficznych dla programu wartości bazowe ustala się na zero, a łączne wartości docelowe ujęte ilościowo dla tych wskaźników wyznacza się w odniesieniu do 2023 r.

3. W przypadku specyficznych dla programu wskaźników rezultatu, które dotyczą priorytetów inwestycyjnych, wartości bazowe określa się w oparciu o najnowsze dostępne dane, a wartości docelowe wyznacza się w odniesieniu do 2023 r. Te wartości docelowe mogą być ujęte ilościowo lub jakościowo.

4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 29 w celu zmiany wykazu wspólnych wskaźników produktu zamieszczonego w załączniku, aby w uzasadnionych przypadkach wprowadzić dostosowania zapewniające skuteczną ocenę postępów we wdrażaniu programu.

Artykuł 17

Pomoc techniczna

Kwota z EFRR alokowana na pomoc techniczną nie przekracza 6 % całkowitej kwoty alokowanej na program EWT. W przypadku programów, na które całkowita alokacja nie przekracza 50 000 000 EUR, kwota z EFRR przydzielona na pomoc techniczną nie przekracza 7 % całkowitej alokowanej kwoty i wynosi co najmniej 1 500 000 EUR i nie więcej niż 3 000 000 EUR.

ROZDZIAŁ V

Kwalifikowalność

Artykuł 18

Zasady kwalifikowalności wydatków

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 29 w celu ustanowienia przepisów szczególnych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach programów EWT, z uwzględnieniem kosztów personelu, wydatków biurowych i administracyjnych, kosztów podróży i zakwaterowania, kosztów ekspertów zewnętrznych i kosztów usług zewnętrznych oraz wydatków na wyposażenie. Po przyjęciu aktów delegowanych zgodnie z art. 29 Komisja przekazuje je równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w terminie do dnia 22 kwietnia 2014

2. Bez uszczerbku dla zasad kwalifikowalności ustanowionych w art. 65–71 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, rozporządzeniu (UE) nr 1301/2013, niniejszym rozporządzeniu – bądź na ich podstawie – lub w akcie delegowanym, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie uczestniczące w Komitecie monitorującym ustanawiają dodatkowe zasady kwalifikowalności dla całego programu EWT.

3. Do spraw nieobjętych zasadami kwalifikowalności ustanowionymi w art. 65–71 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, rozporządzeniu (UE) nr 1301/2013 – bądź na podstawie tych rozporządzeń – w akcie delegowanym, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub w przepisach ustanowionych wspólnie przez uczestniczące państwa członkowskie zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu, mają zastosowanie przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym poniesiono wydatki.

Artykuł 19

Koszty personelu

Koszty personelu danej operacji można obliczać według stawki ryczałtowej w wysokości do 20 % kosztów bezpośrednich innych niż koszty personelu tej operacji.

Artykuł 20

Kwalifikowalność operacji w programach EWT w zależności od lokalizacji

1. Operacje w ramach programów EWT, z zastrzeżeniem odstępstw, o których mowa w ust. 2 i 3, odbywają się w części obszaru objętego programem obejmującej terytorium Unii („unijna część obszaru objętego programem”).

2. Instytucja zarządzająca może zgodzić się na wdrażanie całości lub części operacji poza unijną częścią obszaru objętego programem, o ile spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) operacja przynosi korzyść obszarowi objętemu programem;

b) całkowita kwota alokowana w ramach programu EWT na operacje zlokalizowane poza unijną częścią obszaru objętego programem nie przekracza 20 % wsparcia z EFRR na poziomie programu lub 30 % w przypadku programów EWT, w których unijna część obszaru objętego programem składa się z regionów najbardziej oddalonych;

c) dotyczące operacji obowiązki instytucji zarządzającej i audytowej w zakresie zarządzania, kontroli i audytu są wykonywane przez instytucje programu EWT lub instytucje te zawierają umowy z instytucjami w państwie członkowskim, w państwie trzecim lub na terytorium, w którym operacja jest wdrażana.

3. W przypadku operacji dotyczących pomocy technicznej lub działań promocyjnych i wzmocnienia zdolności wydatki mogą być ponoszone poza unijną częścią obszaru objętego programem, o ile spełnione są warunki określone w ust. 2 lit. a) i c).

ROZDZIAŁ VI

Zarządzanie, kontrola i wyznaczenie instytucji

Artykuł 21

Wyznaczenie instytucji

1. Do celów art. 123 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 państwa członkowskie uczestniczące w programie EWT wyznaczają jedną instytucję zarządzającą, do celów art. 123 ust. 2 tego rozporządzenia – jedną instytucję certyfikującą – oraz, do celów art. 123 ust. 4 tego rozporządzenia, jedną instytucję audytową. Instytucja zarządzająca i instytucja audytowa muszą się znajdować w tym samym państwie członkowskim.

Państwa członkowskie uczestniczące w programie EWT mogą wyznaczyć instytucję zarządzającą do wykonywania funkcji instytucji certyfikującej. Takie wyznaczenie nie narusza podziału odpowiedzialności między uczestniczącymi państwami członkowskimi w związku z dokonaniem korekt finansowych, zgodnie z postanowieniami zawartymi w programie EWT.

2. Instytucja certyfikująca otrzymuje płatności dokonywane przez Komisję i co do zasady dokonuje płatności na rzecz beneficjenta wiodącego zgodnie z art. 132 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

3. Procedurę desygnacji instytucji zarządzającej i, w stosownych przypadkach, instytucji certyfikującej, zgodnie z art. 124 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, przeprowadza państwo członkowskie, w którym znajduje się dana instytucja.

Artykuł 22

Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej

Państwa członkowskie uczestniczące w programie EWT mogą korzystać z EUWT celem przekazania mu odpowiedzialności za zarządzanie tym programem EWT lub jego częścią, w szczególności przekazując mu obowiązki instytucji zarządzającej.

Artykuł 23

Funkcje instytucji zarządzającej

1. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 4 niniejszego artykułu instytucja zarządzająca programem EWT wykonuje funkcje określone w art. 125 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

2. Instytucja zarządzająca, po konsultacji z państwami członkowskimi i państwami trzecimi uczestniczącymi w programie EWT, powołuje wspólny sekretariat.

Wspólny sekretariat wspomaga instytucję zarządzającą i komitet monitorujący w wykonywaniu ich funkcji. Wspólny sekretariat dostarcza również potencjalnym beneficjentom informacji o możliwościach finansowania w ramach programów EWT oraz wspiera beneficjentów we wdrażaniu operacji.

3. W przypadku gdy instytucją zarządzającą jest EUWT, weryfikacje na mocy art. 125 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 prowadzone są przez instytucję zarządzającą lub na jej odpowiedzialność przynajmniej dla tych państw członkowskich i państw trzecich lub terytoriach, z których pochodzą członkowie uczestniczący w EUWT.

4. Jeżeli instytucja zarządzająca nie przeprowadza kontroli na mocy art. 125 ust. 4 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 na całym obszarze objętym programem lub jeżeli kontrole nie są przeprowadzane przez instytucję zarządzającą lub na jej odpowiedzialność w państwach członkowskich i państwach trzecich lub terytoriach, z których pochodzą członkowie uczestniczący w EUWT zgodnie z ust. 3, każde państwo członkowskie lub, w przypadku gdy przyjęło ono zaproszenie do udziału w programie EWT, każde państwo trzecie lub terytorium, wyznacza podmiot lub osobę odpowiedzialną za przeprowadzenie takich kontroli („kontrolera/kontrolerów”) w odniesieniu do beneficjentów na swoim terytorium.

Kontrolerami, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą być te same podmioty, które są odpowiedzialne za przeprowadzanie takich kontroli dla programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” lub, w przypadku państw trzecich, za przeprowadzanie porównywalnych kontroli w ramach instrumentów polityki zewnętrznej Unii.

Dla instytucji zarządzającej satysfakcjonujące jest to, że wydatki każdego beneficjenta uczestniczącego w danej operacji zostały zweryfikowane przez wyznaczonego kontrolera.

Każde państwo członkowskie zapewnia, by wydatki beneficjenta zweryfikowano w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia dokumentów przez danego beneficjenta.

Każde państwo członkowskie lub –w przypadku gdy przyjęło ono zaproszenie do udziału w programie EWT – każde państwo trzecie, jest odpowiedzialne za kontrole prowadzone na jego terytorium.

5. W przypadku gdy dostarczanie współfinansowanych produktów lub usług może zostać skontrolowane wyłącznie w odniesieniu do całej operacji, kontrola przeprowadzana jest przez instytucję zarządzającą lub przez kontrolera z państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma beneficjent wiodący.

Artykuł 24

Funkcje instytucji certyfikującej

Instytucja certyfikująca programu EWT pełni funkcje określone w art. 126 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

Artykuł 25

Funkcje instytucji audytowej

1. Państwa członkowskie i państwa trzecie uczestniczące w programie EWT mogą zezwolić instytucji audytowej na bezpośrednie wykonywanie funkcji określonych w art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 na całym terytorium objętym programem EWT. Państwa te określają, w jakich przypadkach instytucji audytowej ma towarzyszyć audytor z państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

2. W przypadku gdy instytucja audytowa nie posiada zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, wspomaga ją grupa audytorów, w skład której wchodzi po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego lub państw trzecich uczestniczących w programie EWT i wykonujących funkcje określone w art. 127 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. Każde państwo członkowskie lub – w przypadku gdy przyjęło ono zaproszenie do udziału w programie EWT – każde państwo trzecie, jest odpowiedzialne za audyty przeprowadzane na jego terytorium.

Każdy przedstawiciel z każdego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego uczestniczącego w programie EWT jest odpowiedzialny za poinformowanie o okolicznościach faktycznych dotyczących wydatków na jego terytorium, które są wymagane przez instytucję audytową w celu dokonania oceny tych wydatków.

Grupa audytorów zostaje utworzona w ciągu trzech miesięcy od decyzji o zatwierdzeniu programu EWT. Grupa opracowuje własny regulamin wewnętrzny, a przewodniczy jej instytucja audytowa w ramach programu EWT.

3. Audytorzy są funkcjonalnie niezależni od kontrolerów przeprowadzających weryfikacje na mocy art. 23.

ROZDZIAŁ VII

Udział państw trzecich w programach współpracy transnarodowej i międzyregionalnej

Artykuł 26

Warunki wdrażania dotyczące udziału państw trzecich

Stosowne warunki wdrażania programu określające zarządzanie finansowe, a także programowanie, monitorowanie, ewaluację i kontrolę udziału państw trzecich, poprzez wkład środków z IPA II lub EIS na rzecz programów współpracy transnarodowej i międzyregionalnej, ustanawiane są w odpowiednich programach EWT oraz również, w miarę potrzeby, w umowach w sprawie finansowania między Komisją, rządami zainteresowanych państw trzecich i państw członkowskich, w których siedzibę ma instytucja zarządzająca odpowiedniego programu EWT. Warunki wdrażania programu muszą być zgodne z unijnymi przepisami w dziedzinie polityki spójności.

ROZDZIAŁ VIII

Zarządzanie finansowe

Artykuł 27

Zobowiązania budżetowe, płatności i odzyskiwanie środków

1. Wsparcie z EFRR dla programów EWT wypłacane jest na jedno konto bez subkont krajowych.

2. Instytucja zarządzająca zapewnia, aby wszelkie kwoty wypłacone w wyniku nieprawidłowości zostały odzyskane od beneficjenta wiodącego lub od jedyne go beneficjenta. Beneficjenci zwracają beneficjentowi wiodącemu nienależnie wypłacone kwoty.

3. Jeśli beneficjent wiodący nie zdoła zapewnić sobie zwrotu kwot od innych beneficjentów lub w przypadku gdy instytucja zarządzająca nie zdoła zapewnić sobie zwrotu kwot od beneficjenta wiodącego lub jedyne go beneficjenta, państwo członkowskie lub państwo trzecie, na którego terytorium *dany beneficjent* ma siedzibę lub – w przypadku EUWT – jest zarejestrowany, zwraca instytucji zarządzającej wszelkie kwoty nienależnie wypłacone temu beneficjentowi. Instytucja zarządzająca odpowiada za zwrot stosownych kwot do budżetu ogólnego Unii, zgodnie z podziałem odpowiedzialności między uczestniczące państwa członkowskie określonym w programie EWT.

Artykuł 28**Stosowanie euro**

W drodze odstępstwa od art. 133 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, wydatki poniesione w walucie innej niż euro są przeliczane przez beneficjentów na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję w miesiącu, w którym albo:

- a) poniesiono wydatki,
- b) wydatki zostały przedłożone do weryfikacji przez instytucję zarządzającą lub kontrolera zgodnie z art. 23 niniejszego rozporządzenia; albo
- c) wydatki zostały zgłoszone beneficjentowi wiodącemu.

Wybrana metoda zostaje określona w programie EWT i ma zastosowanie do wszystkich beneficjentów.

Przeliczenie jest weryfikowane przez instytucję zarządzającą lub przez kontrolera w państwie członkowskim lub państwie trzecim, w którym beneficjent ma siedzibę.

ROZDZIAŁ IX**Przepisy końcowe****Artykuł 29****Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Przekazanie uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 16 ust. 4 i art. 18 ust. 1, powierza się Komisji od dnia 21 grudnia 2013 do dnia 31 grudnia 2020.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 16 ust. 4 i art. 18 ust. 1, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się ona skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w e określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 grudnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
R. ŠADŽIUS
Przewodniczący

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na mocy art. 16 ust. 4 i art. 18 ust. 1 wchodzi w życie tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 30**Przepisy przejściowe**

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub zmianę, w tym całkowite lub częściowe unieważnienie, pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 lub wszelkich innych przepisów mających zastosowanie do tej pomocy na dzień 31 grudnia 2013 r. Rozporządzenie to lub takie inne przepisy mają nadal zastosowanie po dniu 31 grudnia 2013 r. do tej pomocy lub do danych operacji do czasu ich zamknięcia. Do celów niniejszego ustępu pomoc obejmuje programy operacyjne i duże projekty.

2. Zachowują ważność wnioski o pomoc złożone lub zatwierdzone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 przed dniem 1 stycznia 2014 r.

Artykuł 31**Przegląd**

Parlament Europejski i Rada dokonują przeglądu niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2020 r. zgodnie z art. 178 TFUE.

Artykuł 32**Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 4, 27 i 28 niniejszego rozporządzenia stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

ZAŁĄCZNIK

WSPÓLNE WSKAŹNIKI PRODUKTU DLA CELU „EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA”

	JEDNOSTKA	NAZWA
Inwestycja produkcyjna		
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe
	przedsiębiorstwa	Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw uczestniczących w transgranicznych, transnarodowych lub międzyregionalnych projektach badawczych
	organizacje	Liczba instytucji badawczych uczestniczących w transgranicznych, transnarodowych lub międzyregionalnych projektach badawczych
	EUR	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)
	EUR	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje)
	ekwiwalent pełnego czasu pracy	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach
Zrównoważona turystyka	odwiedziny/rok	Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne
Infrastruktura TIK	gospodarstwa domowe	Dodatkowe gospodarstwa domowe objęte szerokopasmowym dostępem do sieci o przepustowości co najmniej 30 Mb/s
Transport		
Kolej	kilometry	Całkowita długość nowych linii kolejowych
		z czego TEN-T
	kilometry	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych
		z czego TEN-T
Drogi	kilometry	Całkowita długość nowych dróg
		z czego TEN-T
	kilometry	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg
		z czego TEN-T
Transport miejski	kilometry	Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra
Śródlądowe drogi wodne	kilometry	Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych śródlądowych dróg wodnych
Środowisko		
Odpady stałe	tony/rok	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów

	JEDNOSTKA	NAZWA
Zaopatrzenie w wodę	osoby	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę
Oczyszczanie ścieków	równoważna liczba mieszkańców	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków
Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem	osoby	Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej
	osoby	Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przed pożarami lasów
Rekultywacja gruntów	hektary	Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów
Przyroda i różnorodność biologiczna	hektary	Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony
Badania i innowacje		
	ekwiwalent pełnego czasu pracy	Liczba nowych naukowców we wspieranych jednostkach
	ekwiwalent pełnego czasu pracy	Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi
	EUR	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku
	przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy
Energia i zmiana klimatu		
Energia odnawialna	MW	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej
Efektywność energetyczna	gospodarstwa domowe	Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii
	kWh/rok	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych
	użytkownicy	Liczba dodatkowych użytkowników energii podłączonych do inteligentnych sieci
Redukcja gazów cieplarnianych	tony równoważnika CO ₂	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych
Infrastruktura społeczna		
Opieka nad dziećmi i edukacja	osoby	Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej
Zdrowie	osoby	Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi
Konkretne wskaźniki rozwoju obszarów miejskich		
	osoby	Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich
	metry kwadratowe	Otwarta przestrzeń utworzona lub zrekultywowana na obszarach miejskich

	JEDNOSTKA	NAZWA
	metry kwadratowe	Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich
	jednostki mieszkalne	Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich
Rynek pracy i szkolenia ⁽¹⁾		
	osoby	Liczba uczestników transgranicznych inicjatyw w zakresie mobilności
	osoby	Liczba uczestników wspólnych lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspólnych szkoleń
	osoby	Liczba uczestników projektów wspierających równość płci, równe szanse i włączenie społeczne ponad granicami
	osoby	Liczba uczestników wspólnych systemów kształcenia i szkoleń mających na celu wspieranie zatrudnienia ludzi młodych, możliwości kształcenia oraz szkolnictwa wyższego i kształcenia zawodowego ponad granicami

⁽¹⁾ W stosownych przypadkach informację o uczestnikach przedstawia się w podziale według ich statusu na rynku pracy, wskazując, czy są oni „zatrudnieni”, „bezrobotni”, „długotrwale bezrobotni”, „nieaktywni zawodowo” lub „nieaktywni zawodowo oraz niekształcący się ani nieuczestniczący w szkoleniu”.

Wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące stosowania art. 6 rozporządzenia w sprawie EFRR, art. 15 rozporządzenia w sprawie współpracy terytorialnej i art. 4 rozporządzenia w sprawie Funduszu Spójności

Parlament Europejski i Rada przyjmują do wiadomości zapewnienie złożone prawodawcom UE przez Komisję, że wspólne wskaźniki produktu odnoszące się do rozporządzenia w sprawie EFRR, rozporządzenia w sprawie EWT oraz rozporządzenia w sprawie Funduszu Spójności, które mają zostać włączone do załączników do każdego z tych rozporządzeń, będą wynikiem długiego procesu przygotowawczego obejmującego ocenę przez ekspertów Komisji i państw członkowskich oraz że oczekuje się, iż co do zasady wskaźniki te pozostaną stabilne.
